

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/244/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812206742
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812206742.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci v právnej veci žalobcu REAL VT s.r.o., Dr. C. Daxnera 86, Vranov nad Topľou, IČO: 36 477 591, proti žalovanému Z. Q., bytom H. XXX, o zaplatenie 232,36 Eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5C/213/2012-23 zo dňa 11.6.2014 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 146,05 Eur a nahradiť mu trovy konania pozostávajúce z pomernej časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 4,26 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobcu zamietol.

V odôvodnení poukázal na dôvody žaloby, obsah pripojených listinných dôkazov, citoval ust. § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/200 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, ako aj ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ďalej ust. § 52 ods. 11 - 4, § 53 ods. 1, 3, 5, 6, § 54 ods. 1, 2, § 39, § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ďalej ust. § 497, § 502, § 503 ods. 2, § 504 Obchodného zákonníka a uviedol, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol zmluvou o pôžičke dňa 16.12.2008, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru žalovanému vo výške 365,13 Eur s tým, že žalovaný zaplatí z požičanej sumy úroky vo výške 36,36 % za celé obdobie splácania pôžičky s tým, že ročná úroková miera bola dohodnutá na 49,66% a ročná percentuálna miera nákladov vo výške 102,98%. Žalovaný sa zaviazal sumu 365,13 Eur vrátiť v 10-tich mesačných splátkach po 49,79 Eur vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Žalovaný bol žalobcom vyzvaný na zaplatenie sumy 348,51 Eur výzvou zo dňa 6.10.2010 v lehote 3 dní od jej prevzatia, ktorú výzvu žalovaný prevzal dňa 8.10.2010. Právny vzťah medzi účastníkmi súd prvého stupňa posúdil ako vzťah, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy. V danej veci mal súd preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol bezúčelové finančné prostriedky vo výške 365,13 Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť v lehote do 15.10.2009. Žalobca tieto finančné prostriedky žalovanému reálne poskytol, pričom žalovaný uhradil žalobcovi iba tri splátky po 49,79 Eur, spolu vo výške 149,37 Eur.

Súd s poukazom na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014, z úradnej moci prihladal na oslabenie nároku žalobcu vo vzťahu k spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Uviedol, že ide o procesné ustanovenie, ktoré je povinný súd aplikovať v čase rozhodovania

o predmetnom nároku. Zároveň súd poukázal na ust. § 100, § 101 Občianskeho zákonníka a uviedol, že v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka je stanovená všeobecná premlčacia doba trojročná a žiadne z týchto ustanovení neumožňujú túto premlčaciu dobu predĺžiť. Žalobca si v žalobnom návrhu uplatnil úrok z omeškania za obdobie od 16.10.2009, teda dňom nasledujúcim po dni splatnosti úveru. Súd vypočítal nepremiľčané splátky, ktorými boli splátka splatná k 15.7.2009, 15.8.2009, 15.9.2009 a 15.10.2009, ale len mesačne vo výške po 36,51 Eur bez dohodnutého úroku, ktorý si žalobca pripočítal k jednotlivým mesačným splátkam, nakoľko dohodnutá ročná úroková miera 49,66 % je v rozpore so spotrebiteľským právom. Súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Mcdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, v zmysle ktorého dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Na základe týchto skutočností súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Rovnako aj zvyšok uplatnenej pohľadávky považoval súd za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % denne z dlžnej sumy, čo ročne predstavuje 182,5 %, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne neplatnú s poukazom na znenie ust. § 39, § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení aktuálnom ku dňu uzavretia minimálne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na výšku poskytnutého úveru, lehotu jeho splatnosti súd považoval za neprimeranú sankciu, ktorú by mal znášať žalovaný ako spotrebiteľ, a preto žalobu v tejto časti zamietol. Ďalej súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 55/2011-19 z 24.2.2011, v súvislosti s posudzovaním zmluvných podmienok dojednaných v spotrebiteľskej zmluve, ako aj čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z týchto dôvodov súd priznal žalobcovi iba nárok na zaplatenie 146,05 Eur, ktoré predstavujú štyri nepremiľčané splátky bez dohodnutého úroku, a preto súd v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že z uplatnenej sumy 232,36 Eur bolo žalobcovi priznaných 146,05 Eur, žalobcov úspech predstavoval 63 % a neúspech 26 %. Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobcu, žalobcovi vznikol nárok na 26 % uplatnených trov, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur a 26 % zo sumy 16,50 Eur predstavuje 4,29 Eur, na úhradu ktorej súd zaviazal žalovaného.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie, vrátane nesprávnych skutkových zistení. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. z dôvodu, že ku dňu podania žaloby 2.7.2014, predmetné ustanovenie nebolo obsiahnuté v spotrebiteľskom práve, a teda neexistovalo. Ďalej poukázal na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a uviedol, že k problematike úrokov k spotrebiteľským úverom Ministerstvo financií Slovenskej republiky zverejňuje maximálnu výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, ktorých výška nesmie prevýšiť odplatu za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Pre spotrebiteľské úvery v sume 1.500,- Eur so splatnosťou od šesť do dvanásť mesiacov je maximálna výška odplaty pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 16.11. do 15.2.2009 vo výške 78,24 %. Nesprávne súd prvého stupňa preto uviedol, že žalobca si uplatnil úrok z omeškania od 16.9.2009. Z obsahu žaloby vyplýva, že si neuplatnil úroky z omeškania. Následne namietal, že súd nedostatočne skúmal a zisťoval oprávnené nároky žalobcu týkajúce sa výšky úrokovej miery, ktorá bola v predmetnej zmluve uvedená. Ročná úroková miera vo výške 49,66 % nepresahuje maximálnu výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru určenú Nariadením vlády Slovenskej republiky, ktorá je stanovená vo výške 78,24 %. Z tohto dôvodu navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke

(§ 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podstatnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti podaného odvolania žalobcu bola otázka posúdenia ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákona o ochrane spotrebiteľa) na daný právny vzťah.

Podľa ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Citované ustanovenie bolo zavedené do Zákona o ochrane spotrebiteľa, novelou vykonanou zákonom č. 102/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 1.5.2014. Z predmetného Zákona o ochrane spotrebiteľa nevyplyvajú prechodné ustanovenia k aplikácii predmetného ustanovenia. Súd prvého stupňa však pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu pri spotrebiteľskej zmluve ex offo prihliadal na ochranu práv spotrebiteľa, t. j. na stranu žalovaného ako slabšej zmluvnej strany a s poukazom na ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa považoval časť uplatneného nároku v prevyšujúcej časti nad sumu 146,05 Eur za premlčanú.

Je pravdou, že predmetné konanie bolo začaté podaním žaloby dňa 2.7.2012 a predmetné ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť 1.5.2014. Súd vychádzal z procesného charakteru predmetného ustanovenia, v zmysle ktorého prihliadal na premlčanie časti uplatneného nároku ex offo.

Pri posudzovaní otázky charakteru ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, odvolací súd vychádzal z gramatického výkladu predmetného ustanovenia a dospel k záveru, že predmetné ustanovenie smeruje k maximalizácii ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnych vzťahoch. Takýto výklad ustanovenia je v súlade s ústavnokonformným a eurokonformným výkladom smerujúcim k účelu a zmyslu právnej úpravy v širších dimenziách právneho poriadku. Z ustanovenia vyplýva, že zákon stanovuje povinnosť ex offo postupu orgánov dozoru a orgánov posudzujúcich nároky zo spotrebiteľskej zmluvy skúmať a vyhodnocovať prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi. Takýto text zákona normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto má charakter procesnoprávny. Týmto orgánom je najmä súd, čo vyplýva jasne a nepochybne z odvolávky normatívneho textu na premlčanie vo význame prekážky žalovateľnosti uplatneného subjektívneho práva. Ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa je lex specialis k ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na premlčanie súd prihliada len na námietku dlžníka. Ide o procesné ustanovenie, lebo v naznačených diferenciách normuje o presných vzťahoch, o procesnej činnosti súdu, keďže stanovuje súdu podmienenú povinnosť prihliadať na skutočnosti, ktoré v konaní nastali. Ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa jednoznačne dopĺňa pravidlo vyplývajúce z ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že pokiaľ nepôjde o nároky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv, na premlčanie súd prihliada len na námietku dlžníka uplatnenú v konaní pred súdom. Aj zo systematického výkladu predmetného ustanovenia jednoznačne vyplýva záver o procesnoprávnom charaktere právnej normy. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa správne prihliadal ex offo na námietku premlčania časti uplatneného nároku, a preto v prevyšujúcej časti nad priznanú istinu vo výške 146,05 Eur žalobu zamietol.

Za nedôvodné považoval odvolací súd namietané nepriznanie odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver. Predmetom konania, resp. z obsahu spisu nevyplýva, že by odplata za poskytnutý spotrebiteľský úver bola predmetom konania. Okrem istiny bol predmetom konania dohodnutý úrok z poskytnutia pôžičky, ktorú skutočnosť súd prvého stupňa nesprávne uviedol, že sa jedná o úrok z omeškania. Táto nesprávne uvedená skutočnosť, však nemala za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, na ktorú skutočnosť by bolo potrebné prihliadať (§ 212 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku). Pri posudzovaní platnosti dohody o výške úrokov súd vychádzal z dohodnutej ročnej úrokovej miery 49,66 %, ktorú považoval za rozpornú s dobrými mravmi, na čo správne poukázal. Nesprávne preto žalobca argumentoval odplatom za spotrebiteľský úver, ktorú zamieňal s výškou dohodnutej úrokovej miery.

Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v zamietavom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zásadou úspechu žalovaného v odvolacom konaní, ktorému náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal, lebo návrh na priznanie predložený nebol (§ 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Žalovaný nebol v odvolacom konaní právne zastúpený a iné trovy odvolacieho konania z obsahu spisu žalovanému nevyplývajú.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.